

MODERNİZM, KENT VE TOPLUM

Doç. Dr. Aliye ÇINAR

Emin Yayınları: 132
Modernizm, Kent ve Toplum
Doç. Dr. Aliye ÇINAR

Birinci Baskı Bursa 2013

© Eserin Her Türlü Basım Hakkı Anlaşmalı olarak Emin Yayınları'na aittir. Eser, yayıncının ve yazarın izni olmaksızın hiçbir surette (baskı, fotokopi, elektronik, manyetik, mekanik ve sesli ortamlarda ya da başka bir şekilde) kısmen veya tamamen çoğaltılamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Tasarım
Emin ÖZDAMAR

Baskı
Stüdyo Star Ajans Matbaacılık Ltd. Şti
Nilüfer Ticaret Merkezi Bursa

EMİN YAYINLARI
Fethiye Mah., Kırlangıç Sok. No:2 16140 Nilüfer / BURSA
Tel: (0224) 242 28 98, Fax: (0224) 241 25 69
www.eminyayinlari.com

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI
Cataloging-in-Publication Data (CIP)
Modernizm, Kent ve Toplum
Aliye ÇINAR
1. Toplum 2. Kent 3. Modernizm
ISBN: 978-605-4487-70-7
Sertifika No:0507-16-008607

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	3
ÖNSÖZ.....	7
GİRİŞ	9
1. Site, Yurttaşlık ve Politika.....	9
2. İktidarın Gücü ve Mekân Tezahürleri	14

BİRİNCİ BÖLÜM

KENTLERİN TARİHİ.....	29
1. Mekânsal Bir Tezahür Olarak Kent	33
2. Kentlerin Ortaya Çıkışı	40
3. Tarihte İlk Kentler.....	59
a. Toplumların İlişki Ağı ve Mekânsal Tezahürlerin Etkisi	61
b. Sosyolojin Gözünde Şehirlerin Ortaya Çıkışı	67

İKİNCİ BÖLÜM

TOPLUMSAL SÜREÇLER VE MEKÂNSAL BİÇİM	71
1. Kentsel/Mekânsal Muhayyile.....	71
2. Kent Figürü	74
3. Özgürlük Ortamı Olarak Kent	76
4. Kenti İnsan; İnsanı Kenti Üretir	78
5. Toplumsal Süreç Ütopaları Üzerine.....	89

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KENT TÜRLERİ.....	91
1. Kentleşme Kriterleri	92
2. Kentleşme ve Kentle Bütünleşme.....	95
3. Göç Olgusuna Kuramsal Bakış	97
4. Gecekondu Olgusu ve Konut.....	100
5. Sosyal Bütünleşme Ve Teorik Zemini.....	102
6. Kentsel Devrim, Bürokratik Devrim	109
7. Endüstri Kenti	110
8. Sanayi Toplumunda Bir Anlama Kategorisi Olarak Anomik İntihar.....	116
9. Militer Şehircilik.....	120
10. Hayatı Değiştirmek Kenti Değiştirmektir	122

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KAPİTALİZM VE KENT.....	131
1. Tüketim ve Kent.....	131
2. Kentsel Sistemde Sermayenin Hareketi.....	134
3. Yeniden Dağıtım ve Mülkiyet Haklarının Değişen Değeri	140
4. Erişilebilirliğin Fiyatı ve Yakınlığın Maliyeti.....	144
5. Küreselleşme ve Para	145
6. Kentselliğin Doğası.....	161

BEŞİNCİ BÖLÜM

KENT KURAMLARI.....	163
1. Ekolojik Yaklaşım	166
2. Bir Yaşam Biçimi Olarak Kentleşme	169
3. Durkheim ve Weber’de Kent	170
4. Marksçı Kentsel Teori.....	174
5. David Harvey’in Kent Kuramı	177
a. Sınıfsal Yapı ve Mekânsal Tezahürler Kuramı	178

b. Kent ve Sosyal Adalet	179
c. Gerçek Gelirin Yeniden Dağıtılması.....	181
6. Polanyı'de Sosyal Adalet ve Kent.....	182
a. Gelir Dağılımı ve Kentin Sosyal Hedefleri	185
b. Bir Kentsel Sistemde Değişme Hızı ve Uyum Oranı ...	186
7. Manuel Castells.....	188
8. R. Sennett'te Kent.....	191
9. Bauman'da Kent.....	199
10. Lefebvre'in Düşüncesinde 'Kent'	202

ALTINCI BÖLÜM

KENT FELSEFESİ.....209

1. Kent Sisteminin İşleyişi.....	209
2. Mekân Tezahürüne Düşünsel Bakış.....	212

ÖNSÖZ

Kent olgusunu moderniteden bağımsız okumak mümkün değildir. Zira sosyoloji modernitenin insan ve insanlar veya toplum profiliyle meşguldür. Kent ise bu topluluk ve toplumların mekân tezahürlerinin adıdır. Dolayısıyla moderniteden kopuk bir toplum algısı geliştiremeyeceğimiz gibi, kent tasavvuru anlatısı da boşlukta kalacaktır.

Modernizm, Kent ve Toplum kitabını kent sosyolojisi ana başlığı altında değerlendirmemiz mümkündür. Kent sosyolojisi disiplin olarak, Batı'da 19. yüzyıl sonlarında ortaya çıkmıştır. Sosyoloji disiplinleriyle aynı zemini paylaşmakla birlikte büyük ölçüde bu disiplinlerden ayrılan yönlerle sahip olarak şekillendi. Kent sosyolojisinin ana sorunu ya da odaklandığı mesele, modern kent toplumlarının yapısal özellikleri ve sorunlarıdır.

Toplumsal dokuyu, kentin şekillenmesi ve yeni yapılanmadaki insan ve toplum olgusu üzerinden okumaktadır. Kent sosyolojisi alanı içinde, belirli bir yöntemsel tercihle araştırmacılar, kentte meydana gelen sosyal gruplaşmaları, bu grupların birbirleriyle olan ilişkilerini, etkileşim ve çatışmalarını, kentsel kurumlaşmaları ve örgütlenme biçimleri ele alır. Yine demografik dağılımın sosyal bağlantılarını ve söz konusu grupların kent sosyal yaşamına uyum problemleri, kentlere göç olgusu ve sorunları ve kentsel dönüşüm projeleri gibi konular yer alır.

Bu bağlam içinde elinizdeki çalışma, kentin doğuşundan, kentsel dönüşüme, kuramlardan kentin tarihine varıncaya kadar kent sorunlarını analiz etmeye hedeflemiştir.

Son olarak, kitabın basımını üstlenen Emin Yayınlarına teşekkür ederim.